

MINDERJARIGEN EN HUN VERMOGEN

Minderjarigen en hun vermogen

Overzicht van de regelgeving
inzake ouderlijk goederenbeheer

Silke TIMMERMANS

 INTERSENTIA

Antwerpen – Gent – Cambridge

Bibliotheek Burgerlijk Recht en Procesrecht

Onder de hoofdredactie van:

Gerd Verschelden, hoogleraar Universiteit Gent

Onder de redactie van:

Elisabeth Alofs, hoofddocent Vrije Universiteit Brussel

Charlotte Declerck, hoofddocent Universiteit Hasselt, advocaat balie Brussel Sven Mosselmans, raadsheer in het Hof van Cassatie, praktijklector Katholieke Universiteit Leuven

Bernard Tilleman, gewoon hoogleraar Katholieke Universiteit Leuven afdeling Kortrijk en prodecaan van de faculteit Rechtsgeleerdheid van de Katholieke Universiteit Leuven

Minderjarigen en hun vermogen. Overzicht van de regelgeving inzake ouderlijk goederenbeheer

Silke Timmermans

© 2021 Lefebvre Sarrut Belgium NV

Hoogstraat 139/6 – 1000 Brussel

ISBN 978-94-000-1368-1

D/2021/7849/83

NUR 822

Gedrukt in de Europese Unie

Verantwoordelijke uitgever: Paul-Etienne Pimont, Lefebvre Sarrut Belgium NV

Lay-out: Crius Group, Hulshout

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Ondanks alle aan de samenstelling van de tekst bestede zorg, kunnen noch de auteurs noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

Dit boek is eveneens digitaal beschikbaar op www.stradalex.com en www.jurisquare.be.

REEDS VERSCHENEN IN DE REEKS BIBLIOTHEEK BURGERLIJK RECHT EN PROCESRECHT

- Alain Verbeke, *Knelpunten Familiaal Vermogensrecht*, 2003, 120 p.
- Alain Verbeke & Kristof Vanhove, *De wet Breyne sans gêne*, 2003, 144 p.
- Hélène Casman, Yves-Henri Leleu, Alain Verbeke, *Eigenzinnig familiaal vermogensrecht. 2: Actualia. Schenkingen/Le droit patrimonial de la famille sans préjugés. 2: Les donations. Thèmes actuels*, 2005, 185 p.
- Steven Brouwers, *Echtscheiding door onderlinge toestemming*, 2006, 285 p.
- Frederiek Baudoncq, *De burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de syndicus*, 2006, 179 p.
- Paul Depuydt, *De aansprakelijkheid van de advocaat*, 2006, 276 p.
- Ken Andries, *Het bemiddelingsbeding, Geldigheid, effect inhoud en afdwingbaarheid*, 2007, 128 p.
- Thierry Delahaye en Christophe Castelein, *Het voorlopig bewind*, 2007, 272 p.
- Mary Ann Masschelein, *Schenking bij notariële akte*, 2007, 322 p.
- Sven Mosselmans, *Onderhoudsbijdrage tussen echtgenoten in echtscheiding: begroting, aanrekening en woonstvergoeding*, 2007, 146 p.
- Christoph Castelein, *Erfrecht wettelijk samenwonenden, m.i.v. alle overige wijzigingen van het erfrecht door de wet van 28 maart 2007*, 2007, 114 p.
- Jacques Herbots, *Contracteren in China*, 2008, 226 p.
- Marie-Noëlle Veys, *De Wet Patiëntenrechten in de psychiatrie*, 2008, 256 p.
- Nan Torfs, Gezin en Arbeid, *Enkele huwelijksrechtelijke twistpunten*, 2008, 132 p.
- Bertel De Grootte en Stefaan Voet, *Collectieve Schuldenregeling*, 2009, 212 p.
- Paul Depuydt, *Aansprakelijkheid van de gerechtsdeurwaarder*, 2009, 222 p.
- Steven Brouwers, *Echtscheiding door onderlinge toestemming*, 2010, 392 p.
- Sven Mosselmans, *Rechterlijke motivering*, 2010, 92 p.
- Julie Del Corral, *Dwaling*, 2011, 144 p.
- Matthias Maselis, *Vorderingsmogelijkheden bij samenhangende overeenkomsten, Rechtsvergelijkende analyse met inbegrip van exoneratiebedingen*, 2012, 218 p.
- Vincent Sagaert en Koen Swinnen, *Privaatrechtelijke erfdiensbaarheden door het oog van de 21ste eeuw*, 2012, 132 p.
- Liesbet Pluym, *Draagmoederschap*, 2014, 170 p.
- Mary Ann Masschelein, *Het koppel in het huurrecht*, 2014, 154 p.
- Tim Devogelaere, *Testamenten, Enkele basisbeginselen*, 2015, 116 p.
- Floor Lambrecht, *Het verhaal van OCMW op onderhoudsplichtigen*, 2016, 128 p.
- Alison Houthuys, *De vertrouwenspersoon. Bij bewind en andere persoonsrechtelijke aangelegenheden*, 2016, 184 p.

- Lynn De Schrijver, *Wettelijke samenwoning*, 2017, 290 p.
- Paul Depuydt, *Beroepsaansprakelijkheid van de advocaat*, 2018, 314 p.
- Tom Wijnant, *Advocaten en bemiddeling – Een empirische exploratie*, 2019, 244 p.
- Joke Baeck, Stephane Criel, Kris Wagner, *Beslag- en executierecht*, 2019, 202 p.

Inleiding bij de Bibliotheek Burgerlijk Recht en Procesrecht

De *Bibliotheek Burgerlijk Recht* werd in 2003 gesticht door professor Alain Verbeke en nestelde zich toentertijd in een korte maar reeds gevestigde traditie bij Larcier van bibliotheken van monografieën in een bepaald rechtsdomein (Handelsrecht, Sociaal Recht, Fiscaal Recht, Strafrecht).

De *Bibliotheek Burgerlijk Recht* is *ab initio* flexibel en ruim opgevat met maar één doel voor ogen: wetenschappelijk onderbouwde en voor de praktijk interessante en nuttige boeken die aanzwellen tot een mooie en evenwichtige bibliotheek over een rijke variatie aan facetten van het burgerlijk recht. De bibliotheek biedt een thuishaven voor een waaier aan boeken over privaatrecht, met zeer diverse onderwerpen, gevat binnen het drieluik van persoon, verbintenis en vermogen.

In 2014 nam Alain Verbeke ontslag als hoofdredacteur en verloor de reeks dus zijn stichter, maar de redactie werd toen uitgebreid tot minstens één vertegenwoordiger per Vlaamse rechtsfaculteit. Ondergetekende trad aan als hoofdredacteur.

Thans bestaat de – inmiddels weer afgeslankte – redactie uit de professoren Elisabeth Alofs (VUB), Charlotte Declerck (UHasselt) en Bernard Tilleman (KU Leuven), versterkt met magistraat Sven Mosselmans.

In de komende jaren mag de lezer boeken verwachten zowel over afgebakende kleine deelonderwerpen als over bredere evoluties in onder meer het domein van het personenrecht, familierecht, familiaal vermogensrecht, verbintenissenrecht, contractenrecht, zakenrecht, aansprakelijkheidsrecht, zekerheidsrecht en het algemene vermogensrecht. Niet alleen het materiële recht kan hierbij aan bod komen, maar ook de internationaalprivaatrechtelijke, procesrechtelijke of Europeesrechtelijke dimensies van deze vakgebieden.

In naam van de redactie hoop ik u te mogen verwelkomen als lezer en abonnee van onze bibliotheek, of misschien als auteur van een boeiende monografie. Alle ideeën en suggesties zijn zeer welkom en zullen met veel zorg door de redactie in overweging worden genomen. Alle boeken die in deze reeks verschijnen, werden onderworpen aan een dubbele *peer review*. De sterke redactie waarborgt de kwaliteit.

Gerd VERSCHULDEN
Hoofdredacteur

INHOUD

Hoofdstuk I.	
Inleiding	1
Afdeling 1. Situering	1
Afdeling 2. Opbouw	3
Hoofdstuk II.	
Ontstaansgeschiedenis en ratio van de regels inzake ouderlijk goederenbeheer	5
Afdeling 1. Ontstaansgeschiedenis	5
Afdeling 2. Ratio van de regeling inzake ouderlijk goederenbeheer: een kritische reflectie	14
Hoofdstuk III.	
Uitoefening ouderlijk goederenbeheer	17
Afdeling 1. Gezamenlijke uitoefening	17
Afdeling 2. Exclusieve uitoefening	19
Hoofdstuk IV.	
Ouderlijk vruchtgenot	21
Afdeling 1. Algemeen	21
Afdeling 2. Omvang	21
Afdeling 3. Lasten verbonden aan het ouderlijk vruchtgenot.	23
Afdeling 4. Einde van het ouderlijk vruchtgenot	24
Hoofdstuk V.	
Procedurele aspecten	25
Afdeling 1. Bevoegde rechter	25
§ 1. Materiële bevoegdheid	25
§ 2. Territoriale bevoegdheid.	25
A. Algemene regel	25
B. Mogelijkheid tot correctie	26

C. Verhouding ten aanzien van de specifieke bevoegdheidsregels	26
D. Gezamenlijk verzoek tot verwerping van een deficitaire of uiterst geringe nalatenschap	29
Afdeling 2. Gemeenrechtelijke procedure op eenzijdig verzoekschrift	29
Afdeling 3. Hoorrecht van de minderjarige	31
Afdeling 4. Rechtsmiddelen	32
Afdeling 5. Kosten	33
§ 1. Principe	33
§ 2. Gezamenlijk verzoek tot verwerping van een deficitaire of uiterst geringe nalatenschap	35

Hoofdstuk VI.

Rechterlijke machtiging voor het stellen van welbepaalde rechts- handelingen

Afdeling 1. Machtigingbehoevende handelingen	37
§ 1. Vervreemding goederen	37
A. Algemeen	37
B. Verkoop van roerende en onroerende goederen	38
1. Verkoop onroerende goederen	39
a) Openbaar of uit de hand	39
b) Verloop procedure	40
1) Onderhandse verkoop	40
2) Openbare verkoop	41
c) Ontslag van ambtshalve inschrijving	44
2. Verkoop roerende goederen	46
a) Openbaar of uit de hand	46
b) Verloop procedure	47
1) Onderhandse verkoop	47
2) Openbare verkoop	47
C. Afhaling gelden op zicht- of spaarrekening	48
D. Vervreemding van effecten	50
E. Inbreng in een vennootschap	53
F. Minnelijke vereffening en verdeling nalatenschap	54
G. Afgifte legaat onder algemene of bijzondere titel	54
§ 2. Aangaan lening	55
§ 3. Vestiging hypotheek en inpandgeving	56
§ 4. Sluiten pachtcontract, sluiten of hernieuwen handelshuurover- eenkomst en sluiten gewone huurovereenkomst van meer dan negen jaar	58
§ 5. Verwerping of aanvaarding onder voorrecht van boedelbe- schrijving van een nalatenschap, een algemeen legaat of een legaat onder algemene titel	60

A.	Toepassingsgebied	60
B.	Vereiste van een notariële inventaris	61
C.	Gezamenlijk verzoek tot verwerping van een deficitaire of uiterst geringe nalatenschap	63
§ 6.	Aanvaarding schenking of legaat onder bijzondere titel	64
A.	Beginsel	64
B.	Levensverzekering	65
C.	Vormvrije aanvaarding op grond van artikel 935, derde lid oud BW	67
§ 7.	Sluiten van een overeenkomst van onverdeeldheid	71
§ 8.	Aankoop onroerend goed	72
§ 9.	Vertegenwoordiging minderjarige in hoedanigheid van ver- moedelijk erfgenaam bij erfovereenkomst	72
§ 10.	Aangaan dading of sluiten arbitrageovereenkomst	74
§ 11.	Voortzetting handelszaak	75
§ 12.	Vervreemding souvenirs en andere persoonlijke voorwerpen	77
§ 13.	Deblokkering gelden	78
A.	Rechterlijk toegekende geldsommen (art. 379, tweede lid oud BW)	78
1.	Algemeen	78
2.	Toepassingsgebied	79
a)	Iedere rechterlijke beslissing	79
b)	Geldsommen die toekomen aan de minderjarige	80
B.	Geërfde fondsen en waarden	81
C.	Onbeschikbare gelden krachtens een beslissing van de familieraad	83
Afdeling 2.	Kenmerken lijst machtigingbehoevende handelingen	84
Afdeling 3.	Concept van de rechterlijke machtiging	85
§ 1.	Criterium voor het verlenen van machtiging	85
§ 2.	Handelingen gesteld zonder machtiging	86
A.	Geen mogelijkheid tot regularisatie	86
B.	Relatieve nietigheid rechtens	88
Afdeling 4.	Verboden handelingen	90
 Hoofdstuk VII.		
	Rekening en verantwoording bij meerderjarigheid	93
 Hoofdstuk VIII.		
	Regels inzake belangentegenstelling	97
Afdeling 1.	Belangentegenstelling tussen ouders onderling	97
§ 1.	Exclusieve gezagsuitoefening	97
§ 2.	Gezamenlijke gezagsuitoefening	97

Afdeling 2. Belangentegenstelling tussen ouders en minderjarige	99
§ 1. Algemeen	99
§ 2. Toepassingsgebied	100
A. Belangentegenstelling	100
B. Algemene procedurele oplossing	103
C. Toepassing in geval van ouderlijk wanbeheer	105
Hoofdstuk IX.	
Conventionele beschermingsmechanismen tegen wanbeheer	107
Afdeling 1. Algemeen	107
Afdeling 2. Beperkingen	107
Afdeling 3. Ontnemen ouderlijk vruchtgenot op geschonken of gelega- teerde goederen	108
Afdeling 4. Ontnemen ouderlijk beheersrecht op geschonken of gelega- teerde goederen	108
Hoofdstuk X.	
Besluit	111
<i>Bibliografie</i>	<i>113</i>